

СТЕНОГРАМА

слухань у Комітеті з питань запобігання і протидії корупції

11 жовтня 2017 року

Веде засідання Голова Комітету СОБОЛЄВ Є.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Ви можете займати вільні місця, сьогодні їх багато, на жаль. Я думаю, що це добра ідея, якщо ви всі до нас приєднаєтесь, не соромтесь. Парламент належить людям, врешті-решт, як і парламентський комітет.

Все, друзі, давайте розпочинати. Я думаю, що ми сьогодні будемо працювати в форматі слухань і запитань. Ми не можемо відкрити засідання комітету, тому що у нас присутні аж двоє членів комітету разом зі мною. Бачу двох: Олег Барна і Єгор Соколов. Всі інші члени Комітету з протидії корупції відсутні на засіданні комітету.

Втім, для нас дуже важливо заслухати сьогодні керівника агенції з управління арештованими активами. Ми, якщо ви пам'ятаєте, створювали спеціальним законодавством цю агенцію для того, щоб корумпована схема, коли за збереження арештованого майна корупціонерів ніхто не відповідає, а можуть розкрадати і слідчий, і суддя, і прокурор, і не тільки, і всі разом. Була утворена спеціальна агенція. Був обраний її керівник. І сьогодні на нашому комітеті важливо заслухати, як іде процес творення агенції.

Я прошу Антона Янчука зробити доповідь і потім перейдемо до запитань.

ЯНЧУК А.В. Шановний пане головуєчий! Шановні народні депутати! Шановні пані та панове, доброго дня! Мене звати Янчук Антон, я – голова Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів. І я радий сьогодні представити прогрес у становленні, створенні агентства станом на сьогодні з по суті моменту його створення.

В першу чергу, хочу відзначити, що для мене особисто і для установи в цілому і сьогодні, і на майбутнє надзвичайно важлива співпраця з Верховною Радою України, оскільки Національне агентство є, власне, центральним органом виконавчої влади, який є підзвітним та підконтрольним і Кабінету Міністрів України, і Верховній Раді України.

Тому я вважаю, що з цього дня це може бути початок і запорука успішної, плідної співпраці на майбутнє, в першу чергу, з фаховим комітетом і з Верховною Радою в цілому.

Отже, Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів. Що це таке. Це, власне, центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом. Це означає, що цей ЦОВ уповноважений як на імплементацію політики у сфері розшуку та виявлення активів, і управління ними, так і на формування власне цієї політики.

Закон передбачає цілу низку дуже корисних інструментів та запобіжників, гарантій незалежності діяльності установи. Тому, власне, на моє особисте переконання і з огляду на досвід тих декількох місяців запуску агентства, є всі передумови для успіхів у майбутній роботі установи.

Але, власне, перше, з чого пропонується почати, це з назви. Назва у агентства довга і, власне, існують різні варіанти, яким чином її скорочувати. Ми пропонуємо скорочено називати агентство АРМА, як аббревіатура від іншої аббревіатури (Агентство з розшуку та менеджменту активів). Це та аббревіатура, яка втілює в собі, власне, дві ключові функції установи і аббревіатура, яка однаково звучить українською, англійською мовами. Як пропозиція. В подальшому ця аббревіатура, вона буде імплементована в положення про Національне агентство.

Отже, які в агентства є ключові функції? Їх дві. Перша, це розшук активів, які можуть бути арештовані в кримінальному провадженні. Тобто це свого роду сервісна допоміжна функція для правоохоронних органів для того, щоб у тому разі, коли їм з об'єктивних, суб'єктивних, будь-яких причин не

вдається самостійно виявити об'єкти арешту, агентство їм допомагало в цьому і надавало їм інформацію про те, що може бути арештоване і виключно у кримінальних провадженнях.

Друга функція – це управління арештованим майном. Ця функція є досить новою для України, оскільки мова йде про управління саме арештованим, а не конфіскованим майном, і арештованим виключно у кримінальних провадженнях.

По суті за змістом та обсягом функцій Національне агентство України є абсолютно новітньою структурою в Україні. Раніше де-юре і де-факто, по суті, жодні інші органи державної влади в такому змісті і в такому обсязі не виконували відповідні функції. І тому відповідно на відміну від інших новостворених антикорупційних органів, ми створені, скажімо так, з чистого аркушу, але менш з тим на базі європейського досвіду. Оскільки такі саме установи з функцією розшуку активів є в усіх країнах-членах Європейського Союзу, вони запроваджені ще з 2007 року відповідним рішенням Ради Європейського Союзу. І в більшості європейських юрисдикцій також є установи з управління арештованим майном, які створені на підставі 42 директиви Європейського Союзу від 2014 року.

Тому, власне, створення агентства в правовому полі України є одним з яскравих прикладів того, що називається імплементацією кращих практик Європейського Союзу, які існують, знову ж таки підкреслюю, в усіх країнах-членах.

Дозволю собі декілька слів про реальну хронологію подій зі створення агентства. Як всім відомо, спеціальний закон було прийнято ще у листопаді 2015 року, набрав чинності він у грудні 2015 року, а був введений в дію у червні 2016 року. Закон передбачав двоступеневий механізм введення в дію.

Власне, у листопаді 2016 року конкурсною комісією з восьми представників громадськості було обрано кандидата на посаду голови, мене, і уряд схвалив мою кандидатуру 7 грудня 2016 року. 16 грудня 2016 року я підписав перший наказ в історії установи про те, що я приступив до виконання

обов'язків. От, власне, з цієї дати і розпочалось фактичне становлення агентства, тобто з середини грудня 2016 року.

Відповідно, де-факто, агентству станом на сьогодні майже 10 місяців, і тут я хочу попросити наступний, попередній слайд. Це, власне, те, як виглядало агентство станом на 16 грудня 2016 року. Тобто в нас у наявності був закон, який набрав чинності, були кошти, виділені на 2016 рік, але якими скористатися було неможливо з юридичних підстав, були виділені кошти на 2017 рік і був призначений керівник національного агентства – все. Власне, більше не було нічого.

А! Ще був план дій зі створення агентства, схвалений урядом 14 грудня 2016 року. З цього моменту, власне, і почалося створення.

І я прошу наступний слайд. Це, власне, де ми є зараз. Тобто станом на сьогодні в нас є повністю відремонтовані, придатні до роботи приміщення, затверджена структура, штатний розпис, є можливість використання коштів, ми ними користуємося. Сформовано, фактично, штат з 52 осіб, обладнані робочі місця, функціонує веб-сайт. Я дуже радий повідомити, що вчора відбулися вибори до громадської ради шляхом рейтингового інтернет-голосування, в якому взяли участь більш ніж 3,5 тисячі голосуючих. Фактично, працює функція з розшуку активів. Отримано доступ до першого набору джерел інформації всередині України. Ми істотно просунулися в частині міжвідомчої взаємодії на фіналі підписання міжвідомчого наказу з усіма правоохоронними органами в частині обміну інформацією по розшуку активів. Ми авторизовані трьома найбільшими глобальними мережами у світі з обміну даними по розшуку активів, де-факто запрацювала функція управління активів і у нас є всі інструменти необхідні для управління активами в частині передання управителям. Тобто є авторизований оцінювач і відкриті депозитні рахунки в державних банках.

Тобто, як свідчить цей слайд, на моє особисте переконання, станом на сьогодні ми здатні виконувати ключові функції. Це не той статус, як називають наші європейські колеги, fully operational. Так, нам до цього етапу ще слід

вчинити чимало кроків. Однак, менш з тим, що стосується базових ключових функцій, ми готові до їх виконання.

Поділюся декількома словами, власне, про виклики, з якими ми зустрілись за ці 10 місяців створення установи. І один з них, я думаю, що я можу про це говорити, це повне непристосованість законодавству України до створення нових органів державної влади з чистого аркушу. Те, що стосується створення державних органів в процесі ліквідації, реорганізації, приєднання, перетворення інших державних органів для цього є відповідне нормативне регулювання, є певна практика.

Що стосується створення органів з нуля. Є чимало пробілів, колізій в законодавстві, які істотно гальмують процес створення. Це варто, напевно, врахувати на майбутнє при наступних ініціативах створення нових державних органів в Україні.

Ще одним викликом для нас було те, що називається нуль на капітальних видатках у 2017 році. Людською мовою це означає те, що ми не могли придбати жоден основний фонд, тобто будь-що, що коштує більше 7 тисяч гривень до липня 2017 року доти, доки не було змінено Закон про державний бюджет України. На щастя, його було змінено, нам були виділені кошти на капітальні видатки і тепер ми можемо, наприклад, придбати комп'ютери.

Чому це сталось? Тому що є загальна політика Міністерства фінансів, кожен орган за замовченням одержує нуль на капітальні видатки, якщо він не доведе зворотного. Оскільки бюджет на 2017 рік формувався в 2016-у і, власне, нікому було представляти агентство станом на літо 2016 року от таким чином і з'явився нуль на капітальних видатках.

Менш з тим, нам вдалось подолати і цей виклик. Але найбільший виклик, на моє переконання, це був виклик у доборі кадрів. Тут я прошу наступний слайд. Ні, це як один з прикладів різного нормативного регулювання. В правій колонці ви можете побачити перелік дій і орієнтовну тривалість процесу набуття можливості юридичною особою приватного права

користуватись коштами на власному рахунку. Ну, в середньому умовно 3-5 днів з моменту державної реєстрації.

Для центрального органу виконавчої влади це займає від 3 місяців до 1 року виключно з огляду на певні процедури. Ну, ми вклались в 3 місяці навіть трішки менше.

Будь ласка, наступний слайд. Отже, до кадрів. В чому основний виклик? Мова йде про розшук активів, те, що у цивілізованому світі називається *eset finding* або *eset* ... Так сталося, що в Україні фахово дуже мало хто цим займався. Фактично таких фахівців надзвичайно мало. Відповідно знайти їх те, що називається на ринку праці, надзвичайно складно. Таких фахівців не готують вищі навчальні заклади в Україні. І тому по суті ми розуміли, що наш ідеальний працівник це збірка елементів фахових від інших професій та напрямків роботи. Тому перш ніж добирати персонал на функцію як розшуку активів, так і управління активами, ми вирішили для себе зробити так званий ідеальний образ героя, тобто того фахівця, який втілює у собі всі необхідні нам експертизи. І власне ось вони, тобто це експертиза в економічній безпеці, фінансових розслідуваннях. Це має бути експертиза в корпоративному праві у частині корпоративного структурування, в податковому праві у частині оптимізацій-мінімізацій; ринок цінних паперів, фондовий ринок як цікаві ринки для осіб, які мають недобросовісні наміри часто; це певні навички в оперативно-розшуковій діяльності, навіть не дивлячись на те, що ми не є оперативно-розшуковим органом. Розшук виявлення майна – це елементи таких експертиз як банкрутство, тому що фахівці з питань банкрутства дуже добре знаються на тому, як знайти, що щось хтось старанно приховував або як, власне, приховати щось. І експертизи у частині виконання судових рішень, виконавці також мають певні навички у частині пошуку майна. Пошук у відкритих джерелах, про це багато говорять, але, насправді, якісних фахівців у цьому напрямку також небагато, цьому потрібно вчитись. І відповідно той напрямок діяльності, який називається журналістськими розслідуваннями. Ми

переконані, що це надзвичайно важливий ресурс інформацій, який також має використовуватись.

Будь ласка, наступний слайд.

Це образ героя, ідеального працівника в функції управління.

(Не чути)

ЯНЧУК А.В. Власне, у частині управління з питань управління активами це також набір експертиз, які дуже бажані для того, щоб функція функціонувала належним чином. Це, власне, експертиза фінансового обліку, аудиту, це розуміння, як проводяться тоги, підводних каменів торгів і того, як зробити торги ефективними.

Управління майном третьої особи, в тому числі, в умовах перешкод в управлінні такого майна як фактичного, так і юридичного характеру, це розуміння стандартів бухгалтерського обліку, в першу частину, міжнародного для того, щоб зможти якісно проконтролювати ефективність управління, ця функція на нас покладена, ефективність управління сторонніми менеджерами. І, власне, інші акцесорні процедури.

Отже, зрештою внаслідок добору персоналу – будь ласка, наступний слайд – ми вийшли на таку структуру, умовно. У нас є чотири, те, що ми називаємо "фахових підрозділи". Один з них втілює в собі реалізацію функції розшуку активів, другий – функцію управління активами, третій – це юридичний підрозділ і четвертий – це міжнародне управління.

Юридичний підрозділ ми називаємо фаховим, тому що він безпосередньо потрібен для імплементації функції як управління, так і розшуку, а те, що стосується міжнародної діяльності, то в частині роботи національного агентства, в частині роботи АРМА – це щоденна робота за фахом, яка, напевно, відсотків на 5-10 стосується обміну досвідом, а на решту – 90, це, власне, побудова комунікацій з метою одержання інформації про активи з іноземних юрисдикцій.

Ну, і, власне, перелік допоміжних підрозділів, які є обов'язковими для будь-якого центрального органу виконавчої влади.

Власне, на сьогодні у нас проведено десять хвиль конкурсних доборів, за результатами яких штат налічує 52 працівники, і переважна більшість з них працюють саме в підрозділах, які ми називаємо "фаховими підрозділами", а не допоміжних.

Ті люди, які працюють у фахових підрозділах, в цілому, нам вдається долучати до роботи працівників, які володіють потрібними нам експертизами: тобто це експертизи в частині виявлення, розшуку майна, фінансових розслідувань, корпоративного фінансового права, і головне – це мови. Тобто для нас англійська мова як друга робоча. Це фактично не те, що вимога, це необхідність для нас. Тому що всі мережі відповідні, вони спілкуються принаймні англійською мовою. Але, окрім англійської мови, нам потрібна також як робоча мова італійська, французька, іспанська і арабська мова. Знову ж таки, виключно з огляду на певні традиції та узвичаєння окремих юрисдикцій спілкуватись виключно власною мовою і навіть не англійською.

Станом на сьогодні я радий сказати, що у нас є фахівці, які володіють всіма відповідними мовами, окрім італійської. Нам лишилось ще взяти в штат людину, яка цією мовою розмовляє.

Отже, наступний слайд, будь ласка. Зараз ще декілька слів про чисельність. Декілька слів про статистику. Наша гранична чисельність налічує 130 осіб. Вона була сформована станом на грудень 2016 року. Тобто це орієнтовна чисельність. Але, менш з тим, філософія органу в тому, що він повинен бути компактним. Всі такі установи в країнах-членах ЄС, вони компактні. Відповідно цей орган не може налічувати, наприклад, 300-400 осіб. Це буде суперечити його філософії.

В цілому в конкурсі у нас взяли участь більш ніж 970 конкурсантів. Було допущено до конкурсу більше ніж 570 претендентів. В конкурсах при доборі персоналу ми раді тому, що брали участь представники і організації "Transparency International" та представництва Європейського Союзу.

І зрештою конкурси тривають. Конкурси тривають, я радий це повідомити і закликаю всіх охочих розглянути можливість взяти участь в

конкурсному доборі на вакантні посади працівників Національного агентства. Звичайно, в першу чергу нас цікавить функція розшуку та управління як основні фахові функції. Конкурси будуть тривати доти, доки ми не доберемо якісну команду, яка належним чином зможе виконувати свій функціонал.

Є певні перешкоди у конкурсних доборах. Вони загальні, напевно, для всіх органів державної влади. Об'єктивно певним чином претендентів відлякує подання декларації ще на етапі, коли вони тільки виявили бажання взяти участь у конкурсі, але не визначені переможцями, це питання сертифікати зі знання української мови і виключно питання юридичного характеру на тестах. Оскільки по суті мова іде про добір, у тому числі фахівців у галузі фінансів, податків, часом їм досить складно зорієнтуватись у цих питаннях. Менш з тим, ми намагаємось таким чином, як тільки можемо, популяризувати наші конкурси, ми застосовуємо і такий ресурс як Lin... і оголошення про наші конкурси розміщені на сайтах по добору вакансій.

Зрештою я хочу використати цю можливість, щоб запросити всіх охочих до участі у конкурсах на вакантні посади у національному агентстві, тому що, власне, ми ставимо акцент на якості людей, оскільки ми обмежені у граничній численності штату. І у контексті, і у порівнянні з іншими органами державної влади ми можемо запропонувати конкурентну заробітну плату.

Власне, наступний слайд – це наш бюджет. Наш бюджет на 17-й рік складав і складає, власне, 40 вже з лишнім мільйонів гривень. Як я казав, у нас був нуль на капітальних видатках, наразі там є кошти для того, щоб придбати основні фонди. Ми дуже вдячні і проекту EUACI або, які надали нам допомогу у формі комп'ютерної техніки для того, щоб хоча б зробити перший етап запуску. І, власне, ми вдячні Міністерству фінансів за конструктивну роботу і достатнє, на наше переконання, прогнозне фінансування на 18-й рік. Хочеться вірити, що тепер парламент підтримає це у відповідних фахових комітетах.

Власне, наступний слайд прошу. Це наші приміщення, нам вдалося їх відремонтувати, облаштувати і, власне, там тепер є живі люди, які працюють. Це підтвердження, власне, моїх слів. Ми розміщені були у приміщенні

юридично ще у грудні 16-го року, але з огляду на знову ж таки всі процедурні питання, у тому числі домовленостей з балансоутримувачем, ремонту і інших обставин, то ми опинились в ньому лише влітку. Менш з тим, в цілому, ми задоволені результатом,

Ну, і, власне, тепер я хочу перейти до статусу становлення, скажімо так, установи ключових наших функцій. Отже, по функції розшуку активів, у вас у всіх є інфографіки, на яких ми спробували відобразити – перша з них якраз стосується функції розшуку активів – схематично відобразити як наш функціонал, так і, власне, статус, в якому ми наразі знаходимося, тобто що необхідно для ефективного функціонування функцій з розшуку активів: в першу чергу, це якісні кадри, друге – це доступ до джерел інформації з можливістю її автоматичної обробки, третє – це ефективна комунікація з іноземними партнерами, з іноземними юрисдикціями в частині транскордонного обміну інформацією.

Що стосується кадрів, ми раді тому, що нам вдалося, на наше переконання, здійснити першу хвилю добору якісних фахівців у цій сфері, які мають перспективи, але яких, звичайно, потрібно навчати, чим ми, власне, перманентно і займаємося,

Що стосується доступу до джерел інформації. Наразі у нас є приєднання до умовно, скажемо так, базового пакету джерел інформації в Україні, який потрібен для первинного розшуку активів – це Реєстр речових прав на нерухоме майно, Державний реєстр актів цивільного стану громадян, Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб підприємців, Державний реєстр обтяжень рухомого майна, Єдиний реєстр довіреностей, Єдиний державний демографічний реєстр, модуль аналітики тендерних закупівель для ProZorro, ми приєднані до системи "Аркан" – міжвідомчої взаємодії по перетину кордону, до системи поточної дислокації суден. І в нас є доступ до джерел інформації стосовно об'єктів права інтелектуальної власності "Укрпатенту".

В процесі перемовин по приєднанню до джерел інформації також ми знаходимося з Національним банком. У нас є, я вважаю, дуже конструктивна співпраця і її просування в цьому напрямку. Але, власне, що стосується наших пріоритетів і наших викликів це не кількість приєднань до джерел інформації, а інституційна можливість автоматизації цих процесів. Не секрет, є така думка, що за 5 попередніх років людством було вироблено в двічі інформації ніж існувало раніше, є різні статистичні дані як інформація подвоюється у часі з кожним роком. Тому, власне, саме по собі приєднання до джерел інформації одне за одним це позитив, але це свого роду шлях в нікуди.

В середині цього слайду ви можете побачити, скажімо так, типову картину набору ключів приєднань до певних реєстрів за рахунок USB-файлів і, власне, в Україні є більш ніж 100 джерел інформації як державних реєстрів, баз даних, до яких ми хочемо приєднатися, власне, фактично до кожного з них потрібен такий ключ. Тому обробка інформації саме в такому режимі, доступ до безпосереднього джерела запит-відповідь і подальше повторення таких дій зі стома джерелами інформації це надзвичайно тривала процедура. Насправді, що потрібно, це вектор і пріоритет на автоматизацію процесу доступу до джерел інформації, автоматизації процесу збору і первинного аналізу інформації. В цьому є сенс і таким чином можна буде вибудувати ефективну роботу з аналізу інформації в базах даних.

Отже, те, що нам потрібно це прямий доступ до реєстрів, тому що, незважаючи на положення законодавства, в Україні надзвичайно важко приєднуватись до джерел інформації у розпорядженні інших органів державної влади. Кожен з них по-своєму розуміє зміст законодавства і не всі йдуть на зустріч навіть з огляду на "Положення перехідні" нашого закону, як кажуть, що він має пріоритет над актами, які йому суперечать.

Також нам потрібне право одержувати копії з реєстрів, тому що це один з варіантів аналітичної обробки великого масиву даних.

Окрім того, також в майбутньому потрібно визначити на законодавчому рівні можливість одержання нами інформації доступу до масивів інформації,

які де-юре не є державними реєстрами та базами даних, але де-факто вони існують. В реальності України таких масивів інформації досить багато серед державних органів. І для нас як для ЦОВВа, у якого є право доступу саме до державних реєстрів в такому разі ми одержуємо відмову, тому що відповідний масив не є реєстром у розумінні законодавства, хоча фізично він є масивом інформації, який нас цікавить.

Ну, і, власне, мова йде про необхідність все ж таки внесення змін до законодавства, які регулюють інші відносини, тому що норма про те, що наш закон має пріоритет над іншими, які йому суперечать, це норма, яка нам йде на користь на етапі становлення. Однак, менш з тим, вона все одно призводить до комунікацій з органами, які в першу чергу сприймають те законодавство, яке регулює їх діяльність. Тобто це базовий набір, скажімо так, пріоритетних змін до закону, який я би особисто дуже підтримував у найближчому майбутньому. Більше того, я впевнений, що ці саме зміни будуть на користь як і Нацагентству з питань запобігання корупції, так і НАБУ.

Що стосується міжвідомчої співпраці, у нас є меморандуми наразі укладені з НАБУ, з Комісією з цінних паперів, з Нацкомісією регулювання ринків фінансових послуг, з Держфінмоніторингом. Як я казав, наразі ми у процесі перемовин і вже підходимо впритул до домовленостей про обмін інформацією з Національним банком.

І ще одне ключове питання – це наказ про міжвідомчу взаємодію з усіма правоохоронними органами. Він, дійсно, охоплює як нас, так і всі правоохоронні органи, і покликаний встановити уніфіковані правила обміну інформацією в частині виконання нами функцій запит-відповідь по розшуку активів, у тому числі в частині транскордонного обміну. Наразі проект вже підписаний Генеральною прокуратурою, НАБУ і знаходиться у процесі підписання рештою правоохоронних органів, ми плануємо це закінчити до кінця цього тижня або у середині наступного. Менш з тим, сьогодні вже опрацьовано певну кількість запитів від правоохоронних органів у частині

розшуку активів. Власне, тому можна говорити про те, щ функція розшуку активів у нас працює.

Що стосується співпраці з міжнародними партнерами, як я вже казав на початку, ми авторизовані трьома глобальними мережами по обміну даними у частині розшуку активів, це мережа CARIN, це глобальна платформа контактних пунктів Інтерполу, також ми є партнером Ініціативи StAR Світового банку. У процесі перемовин ми знаходимось з регіональними мережами за аналогічним напрямком роботи, це Міжвідомча мережа з повернення активів Азійсько-Тихоокеанського регіону, Південноафриканського регіону, Східноафриканського регіону і Західноафриканського регіону. Вони, по суті, загалом, маючи авторизацію в усіх цих мережах... це буде охоплена переважна більшість юрисдикцій світу як можливість для транскордонного обміну даними.

Також ми в процесі перемовин з Європоллом щодо доповнення агентства як ще одного контактного пункту в Угоді України з Європоллом, що дозволить застосовувати їх, ми сподіваємось, що це дозволить застосовувати їх інструмент під назвою "Сіена" для захищеного транскордонного обміну даними.

Що стосується функції управління активами. Власне, декілька слів про те, що це за функція. Мова йде про управління виключно арештованим майном у кримінальних провадженнях.

Друге. Управління може здійснюватись виключно на підставі судового рішення в кримінальному провадженні або згоди власника активів.

Питання щодо передання об'єкту в управління агентству ініціює виключно сторона слідства або прокуратури перед судом. У агентства немає жодної дискреції вирішувати, чим йому управляти, чим не управляти, і так само, що йому шукати або не шукати в межах функцій розшуку. В управління агентства може бути передано будь-яке майно, яке арештоване в кримінальному провадженні, вартістю понад двісті мінімальних заробітних

плат станом на 1 січня відповідного року. Тобто, якщо говорити про сьогодні, то це вартістю більше 640 тисяч гривень, яке визнано речовим доказом.

Ось, власне, всі вихідні дані. І управління... Відповідний оцінювач, який може проводити оцінку, станом на сьогодні агентством укладено відповідні угоди з "Ощадбанком" України як державним банком, в якому відкрито рахунки в гривні, в доларі і в євро. Це депозитні рахунки з можливістю дострокового припинення депозиту, оскільки за логікою функцію управління у разі скасування арешту припиняється і управління майном. І протягом 3 днів з моменту скасування арешту агентство повинно або повернути об'єкт, або кошти, які одержані внаслідок його реалізації.

Станом на сьогодні нам вдалося досягти домовленості з "Ощадним банком" про те, що відсоткові ставки річних по депозитам Національного агентства, на яких розміщуватимуться кошти, одержані внаслідок реалізації активів, є вищими, ніж в будь-яких як державних, так і приватних банках в Україні. Мова йде про депозити, про ставки процентні по депозитам з можливістю дострокового припинення.

Де ми зараз станом на середину жовтня, функцію управління. Наразі відбувається добір управителів і добір реалізатора. При доборі управителів ми вирішили піти по тій моделі, по якій працює агентство під назвою "Граск". Це наш аналог у Франції і один з хедлайнерів управління арештованим майном в Європі. Вони працюють приблизно за такою механікою, як формування попереднього списку потенційних управителів відповідно до певних сегментів майна, з якого потім при одержанні безпосередньо об'єкту в управління від правоохоронних органів, вони обирають вже конкретно компанію. Менш з тим, маючи вже перелік компаній, які попередньо пройшли відбір, відповідають кваліфікаційним вимогам, і розуміють, власне, про які активності з управління піде мова в майбутньому.

На сьогодні в нас є вже більше десяти пропозицій від, я можу сказати, переважно ключових гравців на ринку управління нерухомим майном. І тому в найближчому майбутньому ми оприлюднимо результати цього

попереднього відбору, так званий лонг-лист потенційних управителів відповідно до сегментів майна, яким вони можуть управляти, буде розміщений в нас на веб-сайті.

Це коротко про статус розбудови агентства. І я буду радий відповісти на ваші питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. З вашої доповіді не ясно, чи ви почали вже розшук активів і яка кількість активів корупціонерів вже вами взята під контроль.

ЯНЧУК А.В. У нас є більше десяти звернень правоохоронних органів – це і органи прокуратури, і звернення від НАБУ – по розшуку активів як в межах України, так і за межами України. Вони знаходяться в опрацюванні.

Що стосується управління майном, то, як відомо, нещодавно за ініціативою Головної військової прокуратури і Генеральної прокуратури України в управління національному агентству було передано пул нерухомого та рухомого майна, яке наразі вивчається і щодо якого найближчим часом вживатимуться заходи, передбачені законом, а саме заходи з оцінки та добору управителів для його подальшого передання в управління. *(Шум у залі)*

Справа в тому, що чиє це майно – це питання досудового розслідування, до якого ми не маємо жодного відношення.

Агентство працює наступним чином: вноситься ухвала про передання майна в управління. В судовому провадженні встановлюється, що це майно арештовано, воно відповідає критеріям для передання в управління, і суд вважає за необхідне передати його в управління. Далі функція національного агентства – визначити оптимальний спосіб управління ним і намагатися якомога ефективніше зберегти його вартість, при цьому не торкаючись питань кримінального провадження, винуватості особи, встановлення власника.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Коли ми прописували закон... коли ми прописували закон, була дуже важлива норма про те, що все майно, яке буде передаватися агенції, має відобразитися на спеціальному відкритому для всіх людей Інтернет реєстрі. Які в цьому напрямку успіхи?

ЯНЧУК А.В. Дякую. До речі, це одне з питань дійсно сьогоdnішнього заходу. У вас також, шановні колеги, є слайд по моделям і статусу розробки Єдиного державного реєстру арештованого майна. Ми цим питанням вже досить тривалий час займаємось. І реєстр буде створено, він буде створений в 2018 році. В бюджеті на 18 рік у нас, завдячуючи Міністерству фінансів, ми вважаємо, є належне фінансування, якого не було на 17 рік.

Проте головне на сьогодні – це визначитися з моделлю створення цього реєстру. Їх може бути декілька. Найбільш примітивна модель, це всю інформацію стосовно арештів на майно в кримінальному провадженні збирає Національне агентство і фізично вносить в реєстр. Це довго і дорого. Найбільш ідеальна модель: цей реєстр функціонує як система, яка в автоматичному режимі одержує інформацію з інших джерел, сортує її і перетворює на свою базу даних, частина якої є візуалізованою.

На сьогодні ми розуміємо, що основні стейкхолдери у питанні наповнення нашого майбутнього реєстру інформацією – це Генеральна прокуратура України з її ЄРДРом, це Державна судова адміністрація з її реєстром судових рішень, і це виконавча служба Міністерства юстиції з його реєстром виконавчих проваджень. Всі ці реєстри можуть між собою бути поєднані за певними маяками, за певними збігами інформації по кожному кейсу.

Тому поки що ми виходимо на модель, яка більше тяжіє до автоматичного наповнення реєстру. Мені відомі як хороші, так і погані приклади створення реєстрів. Власне, наше завдання зробити таку модель наповнення реєстру, яка мінімізуватиме участь у цьому процесі людини і буде максимально заснована на автоматичних засадах.

Я думаю, що до кінця цього року ми вже матимемо модель і розпочнемо те, що називається "створенням технічного завдання", а в наступному році цей реєстр буде створений.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І ще одне питання, За законом Національний банк має визначати, що є ризик втрати грошей через банкрутство або визнання банку

таким, що перебуває у стані проблемності, чи у вас вже організована співпраця з боку Національного банку чи ви бачите там проблеми?

ЯНЧУК А.В. Дякую.

Станом на сьогодні я можу сказати, що співпраця з Національним банком у нас абсолютно конструктивна, в нас є розуміння по всіх ключовим точкам, де ми перетинаємося в частині застосування закону, це стосується і банків якої таємниці, і 20 статті, про яку ви говорите, і 21 статті, згідно з якою ми маємо розробити спільні правила управління арештованими частками в статутних капіталах банків. Тобто робота по цьому напрямку йде, і про те питання, про яке ви кажете, пане Єгор, у нас є спільне розуміння стосовно узгодження дій на випадок, якщо переміщення коштів з банку на депозитний рахунок Національного агентства зможе зашкодити фінансовій стабільності банку, тобто ми про це з Національним банком ведемо перемовини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Важливо просто, щоби норма закону почала діяти якомога раніше, оскільки в нас вже не один раз втрачалося майно корупціонерів і результаті штучного або через інші причини банкрутства банків. В нас, починаючи з того самого Курченка, і завершуючи багатьма іншими історіями, це майно просто зникало. І це вже буде ваша відповідальність, якщо це станеться наступного разу.

ЯНЧУК А.В. Я розумію, але менш з тим станом на сьогодні ініціатив про передання в управління національному агентству грошей арештованих, наразі про них мені невідомо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Які...

ЯНЧУК А.В. Але, я перепрошую, рахунки депозитні відкриті, тобто технічно і юридично ми до цього готові.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якій є запитання від членів комітету? Пане Сергію.

ЛЕЩЕНКО С.А. Моє запитання стосується, чому ці конфісковані гроші Януковича були передані не вам, а державному бюджету України? Маються на увазі цінні папери, які обліковувалися на рахунках офшорних компаній, які були розпіарені в травні цього року Генпрокурором і так далі.

ЯНЧУК А.В. Пане Сергій, я припускаю, що ми говоримо про одне і те саме. Менш з тим, перше: ми не уповноважені управляти будь-чим конфіскованим, ви про це чудово знаєте. Якщо мова йде про арештоване майно та цінні папери, в тому числі, які імітовані державою України, я можу це визнати станом на весну 2017 року, ми не були інституційно спроможні управляти таким майном.

ЛЕЩЕНКО С.А. Ну, вони були конфісковані за рішенням суду по справі Аркадія Кашкіна. Тобто цього номінального директора однієї з фірм Курченка, на підставі чого було вилучено 1,3 мільярди доларів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо майно конфіскується, то воно вже не потрапляє до агенції.

ЛЕЩЕНКО С.А. Ні, я розумію, але воно пішли...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Там на час слідства...

ЛЕЩЕНКО С.А. Вони пішли шляхом конфіскації за фактично зманіпульованим судовим процесом протягом одного тижня, коли суд, який взагалі не підслідний цій справі, в зоні АТО, в Краматорську, – пам'ятаєте цю історію, – вилучив 1,3 мільярди доларів, які начебто належать Януковичу, обліковувались на офшорних рахунках, і витратили їх через державний бюджет замість того, щоб передати їх вам в процесі управління арештованим майном. Хіба не так?

ЯНЧУК А.В. Я вас почув, пане Сергію. Причини, підстави, мета, умови. Насправді я не можу і не буду торкатися цих питань, тому що ми працюємо в межах тих ухвал, які винесені про передання нам майна в управління. І власне, за мандатом агентства, відповідно до закону, ми не можемо ініціювати питання про те, чому певний актив було йому передано в управління, чому не було передано в управління. Це можна дуже просто вирішити шляхом зміни мандату агентства за законом. Якщо в нього буде власна ініціатива і власна дискреція, який з активів, арештованих в кримінальному провадженні, передавати в управління, який ні.

У нас буде інформаційний ресурс, зрештою буде реєстр арештованого майна, і ми по цьому реєстру можемо бачити, яке з майна арештованого має потенційну придатність до доходного використання, оскільки управління може стосуватись лише того майна, яке генерує додану вартість. Майно, яке лише її забирає, воно не може бути в управлінні.

ЛЕЩЕНКО С.А. Ні, мова йшла про цінні папери, які явно генерують додану вартість.

ЯНЧУК А.В. Так, погоджуюсь. Тому за відсутності дискреції вирішувати, чим управляти, чим ні, то, з моєї сторони, некоректно в такі питання заглиблюватись.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Осуховський.

ОСУХОВСЬКИЙ О.І. Скажіть, будь ласка, чи для реалізації активів будете залучати іноземних інвесторів і також віддавати в управління активи іноземним компаніям?

І друге питання. Чи співпрацюєте ви з Міністерством закордонних справ і з зовнішньою розвідкою? Так як ми знаємо, що багато активів переховується в офшорах.

ЯНЧУК А.В. Дякую. З приводу управління активами. Ми можемо співпрацювати з компаніями, в тому числі і нерезидентами, з іноземними компаніями, які мають фах в управлінні активами. Хоча ми більш схильні до того, щоб працювати з компаніями, створеними і зареєстрованими за законодавством України.

Насправді, ніщо не заважає, навіть вагомій авторитетній компанії іноземній, яка спеціалізується на управлінні активами, створити в Україні те, що називається дочірнім підприємством, тобто стати 100-процентним власником підприємства в Україні. Як мінімум це з тією метою, щоб підтримувати роботу підприємств в Україні та відповідно сплати податків. Хоча ми не обмежені в цьому.

Тому, так, ми можемо це робити. Але, ми більш орієнтовані на роботу саме з резидентами України. Одна з вимог, до речі, альтернативних до

управителів, які ми висуваємо, що сформований і фактично сплачений статутний капітал у розмірі не менше мільйона гривень для зареєстрованого в Україні підприємства або страхування професійної діяльності, але на вищу суму. Це, на наше переконання, є одна з можливостей активізації роботи підприємств саме в економіці України в правовому полі і створення нових робочих місць.

Те, що стосується функції реалізації. Функція реалізації може відбуватись або шляхом електронних аукціонів, або шляхом проведення де-факто аукціонів, торгів. Ми розпочнемо з електронних аукціонів, як самого ефективного, прозорого інструменту якомога ширшого залучення потенційних покупців до придбання активів.

Але наші електронні торги дещо відрізнятимуться від, скажімо так, типового, класичного сценарію електронних торгів.

По-перше, організатор буде зобов'язаний проводити певні акцесорні речі, заходи, функції, спрямовані на якомога кращий продаж активів. Він обов'язково буде зобов'язаний проводити промоцію активів у відповідних джерелах інформації стосовно цих активів.

Щоб не було так, коли певний актив, наприклад, автомобіль продається на певному майданчику і ніхто про це не знає. Якщо буде продаватись, наприклад, автомобіль, відповідна інформація має міститись на всіх релевантних джерелах інформації.

Так само цей організатор повинен буде проводити демонстрацію цього активу, його продаж, переміщення, логістику, зберігання, експозицію. Плюс решта інших запобіжників, які, на наше переконання, нам дозволяють втілити в порядок реалізації формулу: "Купуй тут і зараз, бо завтра може бути дорожче". Наш порядок не передбачає можливості істотного зменшення ціни, оскільки закон містить досить суворе правило про те, що реалізація може відбуватись за ринковими цінами.

В майбутньому ми абсолютно не виключаємо залучення, наприклад, іноземних відомих аукціонних домів до продажу майна. Наприклад, багато з

аналогічних установ в Європі постійно співпрацюють з аукціонними домами, які допомагають провести відповідну промоцію, підготовку активів і залучити якомога більшу кількість фахівців, потенційних покупців. Такий стан справ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи є ще запитання?

Олег Барна.

БАРНА О.С. Доброго дня! Дякую за інформацію. На слайді щодо підключення до баз даних, до державних реєстрів було сказано дев'ять структур, хоча попередньо було вказано десять. Ну, там яка десята, це вже знаємо. Але мене стурбувала інформація про те, що угоду, яку ви заключаєте з "Ощадбанком" щодо депозитних утримань коштів арештованих, вони кращі за умови, які поширюються на звичайних клієнтів "Ощадбанку", тобто як юридичних, так і фізичних осіб. Чи не буде це виглядати, що фактично, таким чином за рахунок державних коштів, ну, якщо складається така ситуація дуже часто, що ніби арештовують всіх, а потім звільняють посадовців, і так будуть повертати їм кошти на умовах, набагато кращих, ніж вони могли би мати в будь-якому банку України? Тобто за рахунок тоді звичайних громадян України чи юридичних осіб.

Тобто, коли говоримо про ринкові відносини, чи не можна встановити, таким чином, ставки отримання депозитних коштів арештованих на загальних підставах.

ЯНЧУК А.В. Дякую за ваше запитання.

По-перше, у нас є вимога в законі, що цей відсоток не може бути нижчим облікової ставки. Інше питання було, знайти банк, який погодиться на такі умови.

Друге. Це те, що кошти, які будуть розміщуватись на відповідному депозитному рахунку агентства "Ощадбанку", вони, власне, не є ще державними. Це арештовані кошти, але не конфісковані. Відповідно ми повинні забезпечити власнику, як би він не перебував під слідством, який би процесуальний статус він не мав, не гірші умови, ніж ті по суті, які б він мав,

розміщуючи депозит з можливістю дострокового припинення в іншому банку України. Перше.

Друге. Таким чином, автоматично також забезпечуються інтереси держави у випадку подальшого звернення, стягнення на ці кошти. Кошти знаходяться на депозиті, доки не закінчиться кримінальне провадження і не припиниться арешт. Якщо особа не винувата, вона одержує кошти плюс відсоток. Агентство не одержує від цього нічого. Якщо ці кошти конфісковані на користь держави, так само держава одержує всі кошти плюс всі відсотки.

Таким чином, ми однаково забезпечуємо і права власника поточного, навіть не зважаючи на його статус підозрюваного, обвинуваченого, це не має значення, і інтереси держави.

Тому я вважаю цю модель правильною, яка однаково забезпечує інтереси всіх зацікавлених осіб, скажімо так, в цьому процесі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи є ще запитання?

Мабуть, останнє запитання, чи все у вас добре з Генеральною прокуратурою, зокрема з доступом до Реєстру досудових розслідувань?

ЯНЧУК А.В. Знаєте, мені от однозначно відповісти стверджувально на питання, чи все добре з Генеральною прокуратурою, це, напевно, буде дуже наївно і неправильно. У нас конструктивна співпраця з Генеральною прокуратурою, я можу сказати це так. По-перше, нам вдалося саме з Генеральною прокуратурою відпрацювати якісний проект наказу про міжвідомчу взаємодію. Оскільки, скажімо так, саме з Генеральною прокуратурою починати цей процес, якщо його починати з Генеральною прокуратурою, то далі погодження з іншими правоохоронними органами де-факто воно іде дещо простіше.

Що стосується доступу до ЄРДР. Цей процес непростий, в першу чергу виходячи з того, що хоч закон і придатний до застосування на практиці, але є чимало певних неузгодженостей, по яким потрібно знаходити або спільну позицію, або компроміс. І знайти компроміс з фахівцями, які в першу чергу керуються КПК, а потім іншим законодавством, досить непросто. Їх, в

принципі, можна зрозуміти. Тому, так, процес приєднання до ЄРДР – це не є простий, легкий шлях, але менш з тим він іде. І принаймні у нас є домовленість про одержання доступу до ЄРДР в частині автоматичного обміну даними за деякими полями для цілей формування подальшого реєстру в частині автоматичного обміну даними. Почнемо з цього і будемо поступово просуватись вперед. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Вам великих успіхів.

Я хочу для членів комітету і для громадськості оприлюднити важливі відповіді, які отримав комітет. Ви пам'ятаєте ініціативу Анатолія Матіуса про те, що треба забрати інформацію про декларації посадовців, які, як він написав, виконують завдання в інтересах оборони і безпеки. Ми тоді за рішенням комітету звернулися до усіх силовиків із запитанням: а чи ви знаєте про факти, коли відкритість цих декларацій справді зашкодила життю чи здоров'ю ваших працівників.

Я хочу коротко представити всі відповіді. Адміністрація державної прикордонної служби: за результатами розгляду повідомляємо, що фактів настання негативних наслідків не встановлено.

Міністерство оборони України. Вони звернули увагу на те, що слідчий Комітет Російської Федерації намагається переслідувати військовослужбовців Збройних Сил України. Водночас у Міноборони на цей час відсутня інформація про інші факти настання негативних наслідків, безпосередньо пов'язаних з оприлюдненням декларацій військовослужбовців.

Головне управління розвідки. На цей час в ГУР Міністерства оборони немає підтверженої інформації про факти настання негативних наслідків, безпосередньо пов'язаних з оприлюдненням у відкритому доступі декларації осіб, що належать до кадрового складу розвідувальних органів України. То військова розвідка не бачить нічого жахливо у відкритості, яка зараз існує з урахуванням того, що сама військова розвідка надійно захищена законом і це правильно.

Адміністрація державної служби спеціального зв'язку. Ви пам'ятаєте, що під галас і крики вони в парламенті отримали закриття їхньої декларації в березні цього року. Відповідь я вважаю, хамська, дослідження питання щодо настання негативності наслідків за результатами оприлюднення у відкритому доступі декларацій військових посадових осіб до компетенції та повноважень держспецзв'язку не відноситься. Ми не запитували про їхню компетенцію. Ми запитували чи вони мають факти, коли відкритість декларацій негативно впливала на нашу оборону і безпеку.

Найбільш сумна відповідь прийшла від Василя Грицака, керівника Служби безпеки України він наводить факти з трьох смертей в Маріуполі: пана Хараберюша, ви пам'ятаєте підбив автомобіля 31 березня.

Далі, важливого співробітника якраз Головного управління розвитку Міноборони Шаповала, теж підірваний в автомобілі в Києві 27 червня. І в цей же ж день – це нас там росіяни з Днем Конституції вітали, наскільки я пам'ятаю – в Костянтинівському районі на Донеччині підірвався співробітник СБУ Возний, ще двоє колег його були поранені.

Я мушу процитувати голову Служби безпеки: "Зазначені події вказують на те, що принципи прозорості та відкритості, на яких ґрунтується антикорупційне законодавство в Україні в частині порядку здійснення фінансового контролю, потребує адаптації до сучасних умов гібридної війни та широкомасштабної антитерористичної операції.

З повагою, голова служби".

Я хочу сказати, що це дуже небезпечне ставлення голови СБУ і до антикорупційного законодавства, і до завдань служби. Ми спеціально перевірили інформацію про те, чи були декларації загиблих у відкритому доступу. Згідно закону і згідно рішень Агенції запобігання корупції і суду їх декларацій ніколи не було відкрито для суспільства, і в даному випадку посилятися на те, що відкритість інформації потребує корекції антикорупційного законодавства, ну, це, як на мене, просто цинічно спекулювати на смертях загиблих захисників України. Я вже не хочу говорити

про те, що це – пряма відповідальність Служби безпеки, бо як мінімум ці смерті вказують, що на території України, в тому числі, і в столиці України безкарно діє терористична група або групи Російської Федерації, підриваючи тих, кого Кремль вважає своїм ворогом або хоче показати своїм ворогам.

Я прошу наших колег підготувати відповідь, вказати Голові Служби безпеки України, що спекулювати на смертях не можна, що всі справжні розвідники, контррозвідники, люди, інформація, про яких має бути закрита, вони захищені українським законодавством. А от інформація про керівництво служби, їхні активи, про керівництво всіх інших державних органів, народних депутатів становить великий суспільний інтерес.

Ми маємо розуміти, що відкритість е-декларування – це одне з небагатьох справжніх досягнень України в сфері протидії корупції. І кожного дня це дозволяє нищити, викривати, зупиняти корупційні діяння.

Прошу.

(Не чути)

БАРНА О.С. Дякую, але з даного приводу в мене є особиста своя думка. Принаймні це ми можемо обговорити на комітеті, і відносно відповіді подати... керівнику Служби безпеки України. Але я прошу виходити з двох речей.

Перше, треба відділити політиків від працівників Служби... керівників спецпідрозділів, в тому числі і керівників Служби безпеки і інших. Тому як би ми не говорили відносно працівників, які займаються безпосередньо чи працюють при прикриттях, чи розвідкою, якщо доступом вони в деякій мірі захищені, то хто може заперечити той факт, що керівник безпосередньо має вплив на тих працівників? А якщо буде доступ до керівника цієї служби... тому давайте не робити поспішних висновків, а давайте беремо за приклад діяльність щодо декларування відповідних осіб в інших країнах. Тому що в нас декларування найбільш лояльне і найбільш має доступ зі всіх прикладів країн, зокрема Європи.

Тому це питання, я вважаю, що потрібно не спішити, а обговорити. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я пропоную всім членам комітету ознайомитися з відповідями. Ми підготуємо проект звернення, обов'язково його обговоримо, але я впевнений, що тут двох думок бути не може. Російські терористичні органи знають прекрасно, хто очолює Службу безпеки України, і так само, як інші українські державні органи. Якщо ми закриємо інформацію про їхнє майно, ми закриємо це тільки від українських громадян. Я боюся, що ви праві, ми досягли дуже великого рівня відкритості інформації про майно наших службовців. Але будемо чесними і в рівні корумпованості, в тому числі і спецслужби, я боюся, що ми займаємо дуже-дуже високі місця в світі. І нам треба цю проблему лікувати.

Я нагадаю, що той самий керівник управління КА заступник пана Грицака був журналістами відкритий у використанні майна, яке він не задекларував в своїй декларації. Я наскільки знаю, Антикорупційному бюро і Антикорупційній прокуратурі ведеться розслідування, побажаємо їм успіхів. Але це якраз приклад того, коли відкритість інформації дозволяє суспільству ідентифікувати ризики корупції на ключових посадах в Службі безпеці під час війни за незалежність. Я думаю, це в інтересах і в цілому держави, і кожного громадянина.

БАРНА О.С. Пане голово, я нічого проти немає по боротьбі з корупцією. Але я прошу наголосити на два факти.

Перший факт, що в нас йде війна і питання публічності і відкритості, воно має бути дуже контрольовано і обмежено. Бо, мені здається, що ми зараз під такою відкритістю боротьби з корупцією, гласністю і так далі, може взагалі просто здати Україну. Вибачте. Повинна у всьому бути межа. Я прошу до цього дуже серйозно віднестися, тому що ми вже поробили певні люстрації із спецпризначенцями.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми з вами до цього дуже серйозно відносимося, власне кажучи, я тому і зачитував ці листи, бо ми зібрали з усіх силових органів

інформацію чи їм щось відомо, коли відкритість декларацій зашкодила інтересам національної безпеки і оборони. Жодне відомство не сказало, що їм це відомо.

Грицак послався на смерті людей, чії декларації були закриті згідно законодавству. Ви можете це перевірити в реєстрі декларацій, він є повністю відкритим. Вони ніколи не були в реєстрі електронних декларацій. Добре.

Дякую ще раз усім учасникам засідання. Успіхів Агенції з розшуку і управління активами. До зустрічі.